

JEDNOLITY RYNEK ŻYWNOŚCI PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZECIWDZIAŁANIA ORAZ OGRANICZANIA BARIER POZATARYFOWYCH

Raport sfinansowany ze środków: Funduszu Promocji Mięsa Wieprzowego, Funduszu Promocji Mięsa Wołowego, Funduszu Promocji Mięsa Drobiowego, Funduszu Promocji Owoców i Warzyw, Funduszu Promocji Ziarna Zbóż i Przetworów Zbożowych w ramach kampanii „Wsparcie promocji polskiej żywności poprzezze niwelowanie barier w eksporcie w 2017 roku – kontynuacja kampanii”.

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP	2
II.	PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ – PODSUMOWANIE	3
III.	SWOBODA PRZEPIYWU TOWARÓW W UNII EUROPEJSKIEJ.....	4
IV.	RAPORT „BARIERY POZATARYFOWE DLA POLSKICH EKSPORTERÓW ŻYWNÓŚCI W UE” ..	7
V.	POSTĘPOWANIE PRZED KOMISJĄ EUROPEJSKĄ W SPRAWIE UCHYBIENIA ZOBOWIĄZANIOM PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO.....	8
VI.	PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ	11
A.	WPROWADZENIE WEWNĘTRZNEGO REGULAMINU W SPRAWIE POSTĘPOWANIA PRZED KOMISJĄ EUROPEJSKĄ.....	11
B.	NAKLADANIE NIEZBĘDNYCH ŚRODKÓW TYMCZASOWYCH	13
C.	„POSTĘPOWANIE EKSPERCKIE”	14
D.	DOREGULOWANIE DZIAŁANIA SYSTEMU RASFF	15
E.	ODWRÓCONY CIĘŻAR DOWODOWY	18
F.	PLATFORMA DLA UDOSTĘPNIANIA REGULACJI KRAJOWYCH	19

I. Wstęp

Niniejszy raport dotyczący barier pozataryfowych na jednolitym rynku Unii Europejskiej został przygotowany na zlecenie i we współpracy z Polską Federacją Producentów Żywności przez kancelarię Dentons.

Niniejsze opracowanie nie tylko analizuje aktualną sytuację, ale wskazuje rozwiązania, których celem jest przeciwdziałanie nieuzasadnionym pozataryfowym barierom handlowym.

W ostatnich latach prowadzi się coraz więcej dyskusji o istnieniu nieuzasadnionych barier pozataryfowych¹, które negatywnie oddziałują na handel i swobodę przepływu towarów i usług między państwami członkowskimi Unii Europejskiej. Podkreśla się, jak często wynikają one jedynie z protekcjonizmu i to, iż nie są one uzasadnione racjonalnymi potrzebami danego kraju.

Na wielu płaszczyznach podkreśla się, iż państwa członkowskie powinny postrzegać jednolity rynek jako wspólną inicjatywę i wspólne dobro, które musi być odpowiednio skoordynowane na poziomach wszystkich jego członków, tak by mógł on pokazać swój pełny potencjał.

¹Zgodnie z definicją zawartą w Rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 26 maja 2016 r. w sprawie barier pozataryfowych na jednolitym rynku (2015/2346(INI)) pod pojęciem bariery pozataryfowej rozumie się: *nieproporcjonalne lub dyskryminujące działanie regulacyjne, powodujące obciążenie lub koszt, który muszą ponosić firmy starające się wejść na rynek, lecz nie ponoszą go firmy będące już na rynku, lub koszt ponoszony przez firmy spoza danego kraju, którego nie ponoszą firmy krajowe, bez uszczerbku dla prawa państw członkowskich do regulacji i dążenia do osiągnięcia uzasadnionych celów polityki publicznej, takich jak ochrona środowiska oraz praw konsumentów i pracowników.*

Na pozataryfowych barierach tracą zarówno przedsiębiorcy, jak i konsumenci. To właśnie oni ponoszą koszty dodatkowych barier, które przekładają się na utrudniony dostęp do niektórych produktów czy usług oraz na ich wyższą cenę.

Zgodnie z opublikowanym w styczniu 2018 r. opracowaniem Parlamentu Europejskiego *Mapping the Cost of Non-Europe 2014-19*² usunięcie barier w wewnątrzspółnotowym handlu mogłoby skutkować wprowadzeniem dodatkowych 183 miliardów euro do gospodarki Unii Europejskiej.

Mamy nadzieję, że niniejszy raport stanie się głosem w dyskusji nad mechanizmami wprowadzania zmian, których skutkiem będzie zniesienie nieuzasadnionych barier pozataryfowych na jednolitym rynku.

²Opracowanie dostępne pod adresem [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/603239/EPRS_STU\(2017\)603239_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/603239/EPRS_STU(2017)603239_EN.pdf).

II. Propozycje rozwiązań – podsumowanie

1. Wprowadzenie wewnętrznego regulaminu w sprawie postępowania przed Komisją Europejską.

Uporządkowanie i ujęcie w sztywne ramy postępowania przed Komisją w sprawach dotyczących uchybienia przez państwo członkowskie zobowiązaniom traktatowym jest konieczne, by usprawnić prowadzenie postępowania. Wprowadzenie wewnętrznego regulaminu doprowadzi również do większej przejrzystości postępowania i uprości jego przebieg dla państw i innych podmiotów zainteresowanych jego przebiegiem.

2. Nakładanie niezbędnych środków tymczasowych.

Wprowadzenie obligatoryjnego występowania przez Komisję do Trybunału Sprawiedliwości o zastosowanie środków tymczasowych wobec państwa członkowskiego stosującego nieuzasadnione bariery handlowe ma na celu ochronę przedsiębiorców, a także zniechęcanie państw do stosowania nieuczciwych rozwiązań.

3. Postępowanie eksperckie.

Ustanowienie grupy ekspertów specjalizujących się w barierach pozataryfowych na jednolitym rynku, który będą działać przy Komisji w sprawach dotyczących uchybienia przez państwo członkowskie zobowiązaniom traktatowym ma na celu odciążenie Komisji, a także zachęcenie państw członkowskich do polubownego rozwiązywania spraw dotyczących stosowania nieuzasadnionych barier.

4. Doregulowanie działania systemu RASFF.

Doprecyzowanie regulacji dotyczących Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach konieczne jest z uwagi na potrzebę weryfikacji zawartych w Systemie informacji. Obowiązek weryfikacji/wykonywania badań zgłaszanych próbek przez akredytowane laboratoria sprawi, że w Systemie będą tylko te informacje, które faktycznie powinny się tam znaleźć z uwagi na bezpieczeństwo zdrowia ludzkiego.

5. Odwrócony ciężar dowodowy.

W celu sprawniejszego postępowania przed Komisją państwo członkowskie, któremu zarzucono stosowanie nieuzasadnionych barier pozataryfowych będzie musiało udowodnić, że funkcjonujące na jego terytorium rozwiązania prawne są zgodne z prawem unijnym.

6. Platforma dla udostępniania regulacji krajowych.

Stworzenie platformy internetowej zawierającej informacje odnośnie istniejących uzasadnionych barier handlowych oraz planowanych zmian w przepisach dotyczących kwestii wprowadzania danych grup towarów na terytorium państw członkowskich jest bardzo potrzebne i ma na celu usprawnienie wymiany handlowej wewnątrz Unii.

III. Swoboda przepływu towarów w Unii Europejskiej

Swobodny przepływ towarów jest jedną z czterech podstawowych swobód rynku wewnętrznego Unii Europejskiej, obok swobodnego przepływu osób, usług i kapitału. Zgodnie z art. 28 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (dalej: „TFUE”) „Unia obejmuje unię celną, która rozciąga się na całą wymianę towarową i obejmuje zakaz ceł przywozowych i wywozowych między Państwami Członkowskimi oraz wszelkich opłat o skutku równoważnym, jak również przyjęcie wspólnej taryfy celnej w stosunkach z państwami trzecimi”. **Oznacza to, że towary pochodzące z państw członkowskich lub towary pochodzące z państw trzecich, jeśli zostały wprowadzone do swobodnego obrotu w państwach członkowskich mogą przemieszczać się na tym rynku wewnętrznym bez jakichkolwiek utrudnień.**

Podkreślenie tej zasady zawarte jest również w art. 110 TFUE, zgodnie z którym państwa członkowskie nie mogą bezpośrednio lub pośrednio nakładać na produkty innych państw członkowskich jakichkolwiek podatków wewnętrznym, które byłyby wyższe niż te nakładane na produkty krajowe.

Zgodnie z zasadą wzajemnego uznawania, zgodnie z którą towar legalnie wyprodukowany i wprowadzony na rynek jednego z państw członkowskich może być sprzedawany w krajach całej Unii³.

Zakazane jest także wprowadzanie ograniczeń ilościowych oraz środków o skutku równoważnym (art. 34 i 35 TFUE).

Ograniczenia importowe/eksportowe mogą istnieć z uwagi na wymienione w art. 36 TFUE przesłanki, tj. „względy moralności publicznej, porządek publiczny, bezpieczeństwo publiczne, ochrona zdrowia i życia ludzi i zwierząt lub ochrona roślin, ochrona narodowych dóbr kultury o wartości artystycznej, historycznej lub archeologicznej, bądź ochrona własności przemysłowej i handlowej”, jeśli będą one uzasadnione.

Na podstawie orzecznictwa dopuszcza się też m.in. wprowadzanie ograniczeń mających na celu ochronę konsumenta (głównie w zakresie ochrony prawa do informacji oraz ochrony interesów ekonomicznych), a te często pojawiają się w sprawach dotyczących żywności⁴.

Uzasadnione przyczyny zaistnienia ograniczeń importowych / eksportowych dla produktów żywnościowych

bezpieczeństwo publiczne

ochrona zdrowia i życia ludzi i zwierząt

ochrona własności przemysłowej i handlowej

³Komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego w sprawie wzajemnego uznawania w kontekście dalszych prac planu działania na rzecz jednolitego rynku z dnia 16 czerwca 1999 r. – <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:51999DC0299&from=PL>.

⁴Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 20 lutego 1979 r. sygn. 120/78 – sprawa Cassis de Dijon.

W prawie wspólnotowym podkreśla się, że każdy wyjątek od zasady swobodnego przepływu towarów należy interpretować zawężająco, a obowiązkiem władz krajowych jest udowodnienie niezbędności zastosowania tych ograniczeń dla zapewnienia skutecznej ochrony określonych interesów⁵. Wymienione powyżej ograniczenia nie mogą stanowić środka dyskryminacji czy też mieć na celu utajonego ograniczania handlu pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej.

Z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości wynika także, że państwa członkowskie chcąc nakładać ograniczenia importowe/eksportowe muszą kierować się zasadą proporcjonalności, tj. zbadać czy dane ograniczenie przyczyni się do osiągnięcia zakładanego celu oraz czy postawiony cel nie może być osiągnięty za pomocą innych środków, które wpływałyby w mniejszym stopniu na swobodę przepływu towarów pomiędzy państwami unijnymi⁶.

Kwestia swobodnego przepływu towarów była niejednokrotnie przedmiotem postępowań przed Trybunałem Sprawiedliwości, a na przestrzeni lat ukształtowała się linia orzecznicza. Zgodnie z nią, utrudnienie dostępu do rynku polega na zniechęceniu do przywozu towarów z innego państwa członkowskiego, przy czym nie jest konieczne, by regulacje krajowe uniemożliwiały import w ogóle lub by powodowały poważne utrudnienia⁷. Wystarczy, jeżeli na podstawie racjonalnie przeprowadzonego rozumowania będzie można dojść do wniosku, że określone zachowanie państwa może utrudnić sprowadzanie towarów z innych państw lub ich wprowadzanie do obrotu w danym państwie członkowskim.

W zakresie żywności orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości najczęściej dotyczy zagadnień związanych z regulacjami krajowymi, które stoją w sprzeczności z zasadą proporcjonalności lub też mają charakter dyskryminujący. Na przykład: w sprawie Komisja przeciwko Królestwu Belgii⁸ orzeczono, że nakładanie obowiązku wskazania na etykietach artykułów spożywczych (do których dodane są substancje odżywcze) numeru notyfikacji w krajowej inspekcji może stanowić ograniczenie swobody przepływu towarów, ponieważ może zmuszać importerów do ponoszenia kosztów dodatkowego etykietowania produktu na dany rynek. Podanie numeru notyfikacji nie przekazuje bowiem konsumentom – wbrew twierdzeniom strony belgijskiej – informacji istotnych z uwagi na ochronę zdrowia publicznego.

Na przykład, również wprowadzanie skomplikowanych i czasochłonnych procedur dotyczących konieczności wpisania do rejestru wykazu substancji dozwolonych w wykorzystaniu w procesie przetwarzania środków spożywczych (gdy pochodzą one z innych państw członkowskich, w których są one legalnie produkowane lub sprzedawane) zostało przez Trybunał uznane jako działanie niezgodne z zasadą proporcjonalności⁹.

⁵Swobodny przepływ towarów – http://www.europarl.europa.eu/ftu/pdf/pl/FTU_2.1.2.pdf.

⁶Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 10 listopada 2005 r., sygn. C-432/03.

⁷A. Wróbel (red. nauk.), *Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Komentarz. Tom I*, komentarz do art. 34, Warszawa 2012.

⁸Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 16 listopada 2000 r., sygn. C-217/99.

⁹Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 28 stycznia 2010 r., sygn. C-333/08.

Istotność stosowania zasady proporcjonalności oraz dopasowywania jej do realiów każdego konkretnego przypadku została podkreślona w sprawie C-333/14 (sprawa The Scotch Whisky Association i in. przeciwko The Lord Advocate), która dotyczyła kwestii możliwości ustanowienia minimalnej ceny sprzedaży detalicznej wina (związanej z ilością alkoholu w sprzedawanym wyrobie). Trybunał orzekł, że: „*Badanie proporcjonalności powinno zostać przeprowadzone z uwzględnieniem w szczególności celów wspólnej polityki rolnej, a także właściwego funkcjonowania wspólnej*

organizacji rynków rolnych, co wiąże się z obowiązkiem wyważenia między tymi celami a celem realizowanym przez przepisy krajowe, czyli ochroną zdrowia publicznego”¹⁰.

Pomimo utrwalonych poglądów i orzecznictwa dotyczących konieczności znoszenia barier w swobodnym przepływie towarów na terytorium Unii Europejskiej państwa członkowskie coraz to częściej starają się stwarzać nowe mechanizmy będące rodzajem ochrony własnego rynku, pomijając to, że *de facto* stosowane przez nie ograniczenia wpływają negatywnie na jednolity rynek, którego są integralną częścią.

---

¹⁰Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2015 r., sygn. C-333/14.

IV. Raport „Bariery pozataryfowe dla polskich eksporterów żywności w UE”

W czerwcu 2015 r. został wydany przez PricewaterhouseCoopers sp. z o.o. we współpracy z Federacją Związków Producentów Rolnych, raport „Bariery pozataryfowe dla polskich eksporterów żywności w UE” („Raport”).

Raport został przygotowany na podstawie analizy dostępnych danych, informacji medialnych oraz informacji uzyskanych od uczestników badania – polskich firm eksportujących żywność oraz przedstawicieli związków polskich producentów żywności.

Raport zobrazował i przybliżył problemy, z jakimi spotykają się polscy eksporterzy żywności podczas wprowadzania swoich produktów na rynki innych państw członkowskich Unii Europejskiej. Z podobnymi ograniczeniami spotykają się również eksporterzy z innych państw UE.

Z analizy przedstawionych w Raporcie danych wynika, że największymi barierami dla polskich eksporterów są m.in.: kontrole sanitarne o podwyższonej częstotliwości, konieczność wieloletniego przechowywania dokumentów, wymogi posiadania dodatkowych certyfikatów, krótkie terminy ważności zezwoleń czy obowiązkowe umieszczanie na opakowaniu określonego tekstu czy oznaczeń.

Jak wynika z Raportu, państwami, które stwarzają najwięcej barier na rynku wewnętrznym UE – w opinii polskich eksporterów żywności – są: Czechy, Niemcy, Słowacja, Hiszpania, Węgry, Holandia i Wielka Brytania. Co ważne, według zebranych danych ponad 30% produktów, które eksportowane są do państw UE stawiających przeszkody dla importu, spotyka się z dyskryminacją, a pokonanie tych przeszkód naraża polskich przedsiębiorców na dodatkowe koszty.

Wnioski płynące z Raportu zostały omówione podczas debaty „Bariery pozataryfowe dla eksporterów żywności na rynku wewnętrznym UE”, która odbyła się w Parlamencie Europejskim w dniu 7 lipca 2016 r.¹¹. Dyskusja w PE pokazała, że pozataryfowe bariery w eksporcie żywności na rynku UE to problem zgłaszany przez eksporterów z wielu krajów, nie tylko Polski. Oznacza to, że działania w celu jego rozwiązania powinny zostać podjęte na szczeblu centralnym, aby ww. bariery zostały zniesione w równym stopniu dla wszystkich państw członkowskich UE. Usprawnienie przepływu towarów i równe traktowanie podmiotów na rynku wewnętrznym to zagadnienia, które muszą stać się przedmiotem szerszej dyskusji i działań, ponieważ leży to w interesie wszystkich państw członkowskich oraz Unii Europejskiej jako ich wspólnoty.

¹¹Zapis przebiegu debaty – <http://www.europarl.europa.eu/ep-live/pl/plenary/video?intervention=1467897170573>.

V. Postępowanie przed Komisją Europejską w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego

Unia Europejska została ustanowiona, aby w jej ramach realizować cele społeczne i gospodarcze, ustanowione przez jej państwa członkowskie. W celu osiągnięcia postawionych celów tworzone jest prawo, procedury oraz zalecenia, aby proces ten przebiegał spójnie na terytorium całej Unii. Zasada lojalnej współpracy wyrażona w art. 4 ust. 3 TFUE nakłada na państwa członkowskie obowiązek przestrzegania prawa Unii, wzajemnego szacunku i wspierania się w realizacji postanowień traktatowych.

Jednakże niekiedy pojawiają się trudności we wprowadzaniu niektórych postanowień traktatów, a państwa członkowskie celowo opóźniają wdrożenie wspólnotowych regulacji, z uwagi na swój narodowy interes. Z tego względu zostały ustanowione również procedury, na podstawie których, organy unijne mogą reagować w sytuacjach nieprzestrzegania prawa.

Jedną z takich procedur jest postępowanie w sprawie naruszenia przez państwo członkowskie zobowiązania traktatowego. Może zostać ono wszczęte przez Komisję Europejską (dalej również jako „Komisja”) lub inne państwo członkowskie i ma ono na celu jak najszybsze wyeliminowanie istniejącego uchybienia czy naruszenia. W praktyce jednak państwa członkowskie wnoszą takie skargi niezwykle rzadko. Organizacje pozarządowe czy jednostki nie mogą wszczynać takich postępowań, jednakże niejednokrotnie wpływają na ich wszczęcie poprzez dostarczanie Komisji informacji o potencjalnych naruszeniach. Szczególna rola Komisji, jako „strażnika traktatów” wynika z art. 17 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej (dalej

jako „TUE”), który powierza jej obowiązek czuwania nad stosowaniem traktatów oraz nadzorowaniem stosowania prawa Unii Europejskiej pod kontrolą Trybunału Sprawiedliwości.

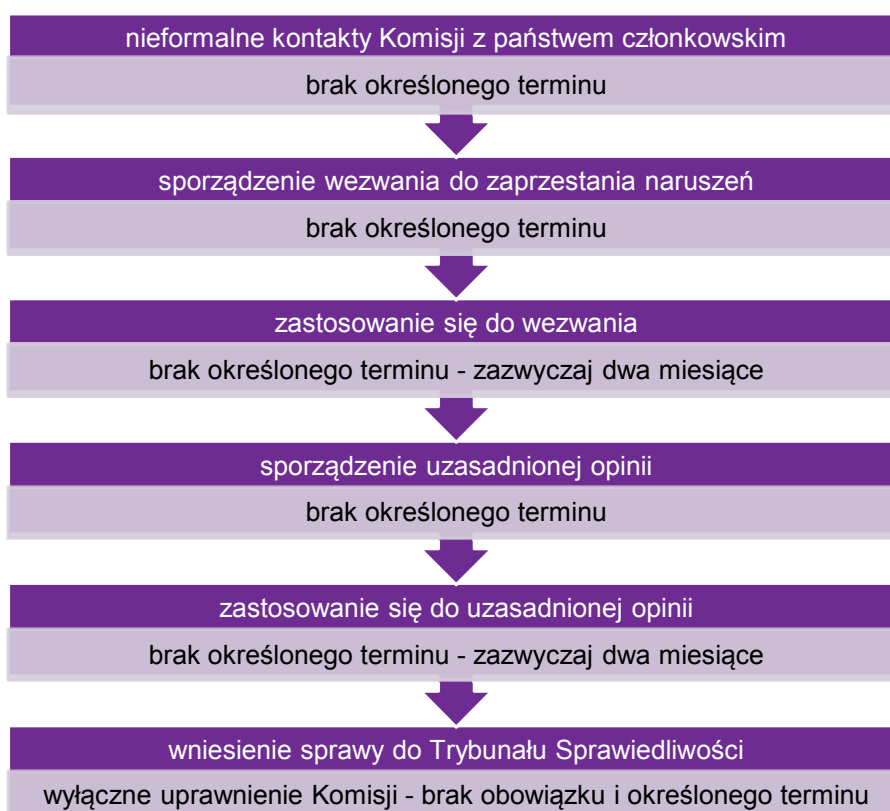
Postępowanie w sprawie naruszenia prawa Unii przez państwo członkowskie wszczynane jest przez Komisję na podstawie art. 258 TFUE. Warto podkreślić, że postępowanie to nie jest szczegółowo określone przez przepisy prawa unijnego – terminy sporządzania opinii, wnoszenia uwag, rozpatrywania ich przyjmowane są z uwagi na wcześniejszą praktykę i dostosowywane są do istoty rozpatrywanej sprawy. Postępowanie odbywa się w dwóch etapach: pierwszym – administracyjnym oraz drugim – sądowym.

Etap pierwszy ma na celu szybkie rozwiązanie sprawy oraz zakończenie sporu bez konieczności rozstrzygnięcia go przez Trybunał Sprawiedliwości. Jeszcze przed jego formalnym rozpoczęciem Komisja Europejska nawiązuje z danym państwem członkowskim nieformalne kontakty w celu ustalenia czy uzyskane przez nią informacje o domniemanym naruszeniu znajdują potwierdzenie w stanie faktycznym. W razie uzyskania takiego potwierdzenia Komisja wszczyna postępowanie i przesyła do państwa członkowskiego wezwanie do zaprzestania naruszenia wraz z określeniem terminu do zastosowania się do tegoż wezwania (wynosi on najczęściej dwa miesiące). Wezwanie musi szczegółowo określać przedmiot postępowania, gdyż na jego podstawie państwo może ustosunkować się do zarzutów czy też skutecznie wyeliminować naruszeń. Jeśli państwo członkowskie nie podejmie

działań w określonym terminie lub przedstawi kontrargumenty wskazujące na brak naruszeń prawa, Komisja może skierować do niego uzasadnioną opinię, w której może swoje zarzuty doprecyzować lub z części z nich się wycofać. W uzasadnionej opinii Komisja znów wskazuje termin do wyeliminowania naruszeń prawa (zazwyczaj dwumiesięczny, lecz

wskazuje się, że powinien być on dostosowany do okoliczności). Kwestia późniejszego skierowania sprawy do Trybunału Sprawiedliwości leży w gestii Komisji – jest to wyłączne jej uprawnienie i nie podlega ono kontroli innych organów, w tym organów sądowych.

Schemat postępowania Komisji

Etap drugi – postępowanie sądowe – rozpoczyna się, gdy w uwagi na brak rozwiązania sytuacji w postępowaniu administracyjnym Komisja wnosi skargę do Trybunału Sprawiedliwości. Takie sytuacje są jednakże wyjątkowe – jak wynika z informacji podanych na stronie Komisji Europejskiej ponad 85% spraw znajduje swój finał podczas wcześniejszych etapów¹².

W przypadku wniesienia skargi musi ona dokładnie określać zarzuty naruszenia prawa wspólnotowego podniesione przez Komisję, ponieważ to na niej ciąży obowiązek udowodnienia, że państwo członkowskie uchybia przepisom prawa wspólnotowego. Etap ten z reguły trwa ponad rok i kończy się wydaniem przez Trybunał Sprawiedliwości wyroku, w którym skarga zostaje uwzględniona lub oddalona. Jeśli Trybunał Sprawiedliwości orzeknie, że zarzuty Komisji były zasadne to państwo członkowskie musi w jak najszybszym terminie wyeliminować stwierdzone naruszenie

¹²Strona Komisji Europejskiej – http://ec.europa.eu/atwork/applying-eu-law/infringements-proceedings/index_pl.htm.

– jeśli tego nie zrobi Komisja może wnieść do Trybunału skargę na niewykonanie wyroku, co będzie wiązało się z nałożeniem na państwo kary pieniężnej (art. 260 TFUE).

Z danych przedstawionych przez Komisję Europejską w raporcie „Single Market Scoreboard. Infringements”¹³ z 2017 r., w którym porównywane są dane z 01.12.2015 r. oraz 01.12.2016 r. wynika, że liczba prowadzonych postępowań zmniejszyła się – z 732 w grudniu 2015 r. do 674 w grudniu 2017 r. Jednakże średnia długość trwania obu etapów postępowania w sprawie naruszenia prawa Unii przez państwo członkowskie wzrasta. Obecnie średnia dla etapu pierwszego wynosi 36,9 miesiąca, a dla etapu drugiego 22,4 miesiąca (dla porównania w grudniu 2016 roku było to odpowiednio 30,7 miesiąca i 21 miesięcy). Czas prowadzenia postępowań zależy od wielu czynników, m.in. od jakości współpracy na linii państwo członkowskie – Komisja, sektora, którego dotyczy postępowanie oraz liczby postępowań, które toczą się przeciwko danemu państwu.

W grudniu 2015 r. toczyły się 24 postępowania z zakresu swobody przepływu towarów oraz nadzoru nad wspólnym rynkiem, trwały one średnio 21,6 miesiąca (dane dotyczą etapu pierwszego). Najwięcej postępowań w tym sektorze toczyło się przeciwko Niemcom (7) i Francji (4).

Jak wynika z wyżej przytoczonych danych postępowania – nawet na etapie działania samej Komisji – trwają bardzo długo. Przez ten czas ograniczenia w handlu mogą trwać, a nawet nasilać się, co może narażać firmy eksportujące żywność na wysokie straty finansowe, a nawet doprowadzić do zniknięcia ich z europejskiego rynku. Sytuacje takie są wysoce niekorzystne i niewiele mają wspólnego z ideą swobodnego przepływu towarów, jako jednego z filarów swobód rynku wewnętrznego Unii. Mając to na uwadze należy powziąć stanowcze kroki w celu uregulowania postępowania w sprawie naruszenia prawa Unii przez państwo członkowskie – szczególnie w fazie administracyjnej, w której większość postępowań znajduje swój finał.

Postępowania w sprawie naruszenia prawa Unii przez państwa członkowskie w liczbach

¹³Raport -

http://ec.europa.eu/internal_market/scoreboard/_docs/2017/infringements/2017-scoreboard-infringements_en.pdf.

VI. Propozycje rozwiązań

Mając na uwadze przytoczone w niniejszym raporcie problemy, które dotyczą eksporterów polskiej żywności na rynku unijnym, konieczne jest usprawnienie istniejących już systemów reagowania na wprowadzane bariery handlowe, a także wdrożenie nowych rozwiązań.

Przedstawione poniżej rozwiązania zostały wypracowane we współpracy z przedstawicielami organizacji zrzeszających producentów i eksporterów żywności oraz pozostają w zgodności z założeniami Rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 26 maja 2016 r. w sprawie barier pozataryfowych na jednolitym rynku (2015/2346(INI)) (dalej jako „**Rezolucja Parlamentu Europejskiego**”).

A. Wprowadzenie wewnętrznego regulaminu w sprawie postępowania przed Komisją Europejską.

Parlament Europejski zaapelował do Komisji¹⁴, by przede wszystkim zadbała o przestrzeganie przez państwa członkowskie istniejących przepisów dotyczących jednolitego rynku, a nie tworzyła nowych, dodatkowych aktów ustawodawczych w dziedzinach regulowanych już istniejącymi przepisami.

Parlament wezwał ponadto Komisję¹⁵, by ta pogłębiła prace nad egzekwowaniem przepisów i zasadami, które stanowią podstawę jednolitego rynku uważając, że interwencja na wczesnym etapie, jeśli chodzi o środki krajowe lub procedury wdrażania stanowiące nieuzasadnione bariery pozataryfowe, może być skuteczna i przynieść szybsze rezultaty niż postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego. Parlament podkreślił jednak, że w razie poważnego lub uporczywego niestosowania się do przepisów Unii lub ich nieprawidłowego stosowania, Komisja musi zastosować wszelkie dostępne środki, w tym w pierwszej kolejności postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, aby zapewnić pełne wdrożenie przepisów UE dotyczących jednolitego rynku.

Mając na uwadze powyższe, konieczne wydaje się uregulowanie trybu postępowania przed Komisją Europejską tak, by był on jasny i aby postępowanie toczyło się bez zbędnej zwłoki.

Obecnie postępowanie administracyjne toczące się przed Komisją Europejską w sprawach uchybienia przez państwo członkowskie zobowiązaniom traktatowym jest postępowaniem nieuregulowanym zarówno pod względem jego przebiegu, jak i czasu, w którym się ono toczy. Nieostre granice czasowe poszczególnych etapów postępowania skutkują wydłużającym się znacznie czasem jego trwania, podczas którego bariery i praktyki dyskryminacyjne wciąż istnieją, a dotknięte nimi podmioty i kraje nie mogą skutecznie się przed nimi bronić.

Brak jednoznacznych wytycznych może również powodować, iż skarżone Państwo w sposób celowy może przedłużać postępowanie.

Należy zaproponować więc utworzenie regulaminu, którego celem będzie uporządkowanie i ujęcie w sztywne ramy postępowania przed Komisją.

¹⁴Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 26 maja 2016 r. w sprawie barier pozataryfowych na jednolitym rynku (2015/2346(INI)) pkt 50.

¹⁵Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 26 maja 2016 r. w sprawie barier pozataryfowych na jednolitym rynku (2015/2346(INI)) pkt 51.

Regulamin powinien dotyczyć nie tylko trybu prowadzenia postępowania, lecz powinien zawierać także szczegółowe rozwiązania dla poszczególnych kategorii spraw, np. kategoria spraw z zakresu naruszenia swobody przepływu towarów, usług itp.

Przykładowo – dla spraw dotyczących żywności należy ustanowić sztywne terminy (przedłużane tylko na odpowiednio umotywowany wniosek państwa) na ustosunkowanie się do zaleceń Komisji lub jej uzasadnionej opinii.

Również prace Komisji w trakcie takiego postępowania powinny zostać ograniczone czasowo, oczywiście dopuszczając możliwość przedłużenia terminu z uwagi na szczególną zawikłość sprawy. Biorąc pod uwagę fakt,

że większość spraw rozwiązywana jest właśnie na etapie administracyjnym to sformalizowanie tego etapu i włożenie go w ramy czasowe jest krokiem, który niewątpliwie usprawni całe postępowanie.

Utworzenie takiego regulaminu doprowadziłoby również do większej przejrzystości w zakresie postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego oraz procedur poprzedzających jego wszczęcie, o co w swojej Rezolucji apelował Parlament Europejski.

Proponowany schemat postępowania w sytuacji naruszenia swobody przepływu towarów

B. Nakładanie niezbędnych środków tymczasowych

Istotnym elementem, który winien zawierać regulamin jest kwestia inicjowania przez Komisję procedury w sprawie niezbędnych środków tymczasowych. Jest to możliwe na podstawie art. 279 TFUE – Trybunał Sprawiedliwości w rozpatrywanych sprawach może zarządzić tzw. środki tymczasowe, których charakter może być bardzo zróżnicowany, ponieważ nie istnieje ich zamknięty katalog. Środki te mają na celu, m.in. zapobieganie powstaniu dotkliwej i nieodwracalnej szkody, gwarantowanie skutecznej ochrony praw jednostek oraz gwarantowanie wykonalności orzeczenia co do istoty sprawy¹⁶. W sprawach dotyczących barier w handlu produktami żywnościowymi obowiązkowym powinno być występowanie Komisji do Trybunału Sprawiedliwości o zastosowanie środków tymczasowych już na wczesnym etapie postępowania administracyjnego. Zapis taki jest bezwzględnie potrzebny i uzasadniony z uwagi na specyfikę branży żywnościowej – firmy eksportujące żywność do innych państw członkowskich w razie napotkania poważnych barier mogą utracić stałych kontrahentów, utracić renomę w branży, stracić płynność finansową, a w efekcie tego nawet zniknąć z rynku.

Koniecznym jest więc podjęcie kroków mających na celu ochronę przedsiębiorców, w których uderzają praktyki ich dyskryminujące. Obowiązek występowania o wydanie decyzji przez Trybunał Sprawiedliwości byłby jasnym sygnałem dla wszystkich państw członkowskich, że Komisja Europejska jest zdeterminowana walczyć z każdym przejawem nieuzasadnionych barier rynkowych. Wydawane w uzasadnionych sprawach decyzje Trybunału Sprawiedliwości o zastosowaniu środka tymczasowego w postaci natychmiastowego nakazu wstrzymania stosowania niezgodnych z prawem unijnych praktyk rynkowych z jednej strony chroniłyby przedsiębiorców, a z drugiej strony zniechęcały państwa członkowskie do stosowania nieuczciwych rozwiązań.

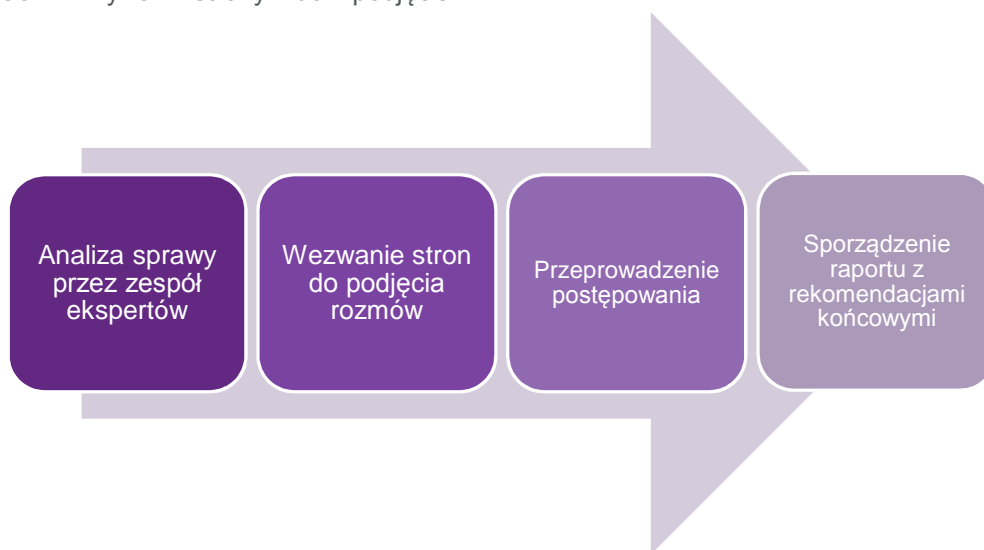
¹⁶Kornobis-Romanowska D. (red.), Łacny J. (red.), Wróbel A. (red.), *Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Komentarz. Tom III - Komentarz do art. 279*, Warszawa 2012.

C. „Postępowanie eksperckie”

Kolejną ważną kwestią jest zmiana nieformalnych kontaktów Komisji z państwem członkowskim po otrzymaniu sygnałów, że uchybia ono swoim zobowiązaniom na sformalizowany kontakt (dla celów niniejszego postępowania nazwany „postępowaniem eksperckim”).

Proponujemy powołać działające przy Komisji zespoły ekspertów, którzy specjalizowaliby się w szeroko rozumianych barierach pozataryfowych na jednolitym rynku. To do tego zespołu państwa członkowskie oraz organizacje pozarządowe i prywatne firmy będą adresować informacje odnośnie podejrzenia stosowania nieuczciwych praktyk stwarzających bariery w handlu. Na podstawie uzyskanych informacji eksperci zespołu mogliby oceniać sytuację i w uzasadnionych przypadkach wzywać strony do podjęcia

rozmów w celu możliwie jak najszybszego zdiagnozowania sytuacji i wyjaśnienia wszelkich wątpliwości. Po przeprowadzonych rozmowach, eksperci zespołu sporządzać będą raport, w którym zawarte będą wszystkie istotne informacje, przytoczone twierdzenia i dowody rozmów, wynik postępowania oraz rekomendację co do dalszego działania. W przypadku, gdy strony nie będą potrafiły się porozumieć, a zidentyfikowany problem w ocenie ekspertów może mieć charakter bariery pozataryfowej raport z przeprowadzonego postępowania zostanie przekazywane do Komisji, w celu wszczęcia postępowania administracyjnego w sprawie. Opisany powyżej proces powinien trwać do 60 dni, z możliwością przedłużenia tego okresu z uwagi na szczególną zawziętość sprawy lub wolę stron do kontynuowania rozmów.

Celem wdrożenia postępowania eksperckiego jest odciążenie Komisji, ale przede wszystkim skłonienie państw członkowskich do polubownego rozstrzygnięcia sprawy. Jak wynika z przytaczanego wcześniej Raportu część przedstawicieli podmiotów biorących udział w ankietach wskazywała, że czasami problemem nie są przepisy prawa lub postępowanie urzędników, lecz nastawienie, publikacje zawierające nieprawdziwe i krzywdzące informacje. Takie sytuacje państwa powinny rozwiązywać między sobą, na

neutralnym gruncie, a postępowanie z udziałem niezależnego zespołu ekspertów niewątpliwie mogłoby pomóc załagodzić te nieporozumienia. Proponowane rozwiązanie zgodne jest z założeniami Rezolucji Parlamentu Europejskiego, w której Parlament apeluje do Komisji o dołożenie wszelkich starań w celu minimalizacji różnic w niejednolitym stosowaniu tych samych przepisów przez państwa członkowskie na jak najwcześniejszym etapie¹⁷.

¹⁷Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dn. 26 maja 2016 r. w sprawie barier pozataryfowych na jednolitym rynku, pkt16.

D. Doregulowanie działania systemu RASFF

W ocenie Parlamentu Europejskiego¹⁸, niejednolite stosowanie tych samych przepisów w poszczególnych państwach członkowskich może tworzyć nowe nieuzasadnione bariery pozataryfowe. W związku z czym, Komisja winna dołożyć wszelkich starań w celu minimalizacji różnic na jak najwcześniejszym etapie.

Takie minimalizowanie różnic winno więc mieć miejsce już na etapie tworzenia przepisów, tak, by nie pozostawiały one pola do ich dowolnej interpretacji. Przepisami które, jak wynika z praktyki, są różnie w państwach członkowskich interpretowane, są te regulujące działanie Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (dalej „**RASFF**” lub „**System**”).

RASFF ustanowiony został przepisami:

- rozporządzenia nr 178/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (dalej „**Rozporządzenie 178/2001**”);
- rozporządzenia Komisji nr 16/2011 z dnia 10 stycznia 2011 r. ustanawiającego środki wykonawcze dla systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt (dalej „**Rozporządzenie 16/2011**”).

System ten jest narzędziem służącym do wymiany informacji pomiędzy organami urzędowej kontroli o żywności, paszy i materiałach do kontaktu z żywnością, o zagrożeniach dla zdrowia ludzi, zwierząt lub środowiska i działaniach następczych prowadzonych w wyniku zidentyfikowania takich produktów.

Każdy członek sieci RASFF (m.in. państwo członkowskie) wyznacza krajowy punkt kontaktowy (dalej „**KPK**”) reprezentujący dany kraj i jest odpowiedzialny za jego funkcjonowanie. To właśnie KPK powiadamia Komisję Europejską o stwierdzonych przypadkach niebezpiecznej żywności oraz pasz.

Podstawą do podejmowania wszelkich działań i decyzji w ramach systemu RASFF jest prawodawstwo dotyczące żywności, pasz oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, a także naukowa ocena ryzyka związanego ze spożyciem niebezpiecznej żywności i pasz.

Zgodnie zaś z treścią Rozporządzenia 16/2011, główną odpowiedzialność za egzekwowanie prawa unijnego ponoszą państwa członkowskie, poprzez wyznaczone do tego organy. Przeprowadzają one bowiem kontrole urzędowe, których zasady określono w rozporządzeniu nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt (dalej „**Rozporządzenie 882/2004**”). To m.in. kontrole mają na celu egzekwowanie prawa żywnościowego i monitorowanie czy właściwe wymagania w tym zakresie są spełniane przez podmioty gospodarcze na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji.

Rozporządzenie nr 882/2004 wymaga, by kontrole urzędowe przeprowadzane były przy wykorzystaniu właściwych technik opracowanych w tym celu, takich jak m.in. pobieranie próbek i ich badanie.

¹⁸Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 26 maja 2016 r. w sprawie barier pozataryfowych na jednolitym rynku (2015/2346(INI)) pkt 16

Laboratoria zaangażowane w dokonywanie analiz próbek urzędowych powinny pracować zgodnie z zatwierdzonymi procedurami międzynarodowymi lub opartymi na kryteriach norm wykonania oraz powinny stosować metody analizy, które zostały zatwierdzone w możliwie najszerszym zakresie.

Jednakże analizując umieszczane w systemie RASFF notyfikacje, zauważyć można, iż znaczna część z nich została umieszczona nie na skutek oficjalnej kontroli organu (*official control on the market*), lecz na skutek informacji pochodzących od przedsiębiorców (*company's own check*), nie będących wytwórcami przedmiotowego produktu czy producentami. Różnice te mogą wskazywać, iż organy/członkowie sieci państw członkowskich inaczej interpretują przepisy stanowiące podstawę notyfikacji w Systemie. Różnice te mogą budzić pewne wątpliwości, co do zasadności umieszczania pewnej grupy powiadomień w Systemie. Nie ma bowiem pewności, czy badania będące podstawą notyfikacji, przeprowadzane przez przedsiębiorców, są wiarygodne, poprawne i czy wykorzystują właściwe techniki badawcze.

Oczywiste jest, iż sygnały pochodzące od przedsiębiorców powinny być umieszczane w systemie, jednakże powinny być one wcześniej zweryfikowane przez organy kontrolne, by uniknąć jakichkolwiek nadużyć ze strony konkurujących bardzo często ze sobą przedsiębiorców.

W związku z powyższym, należy doregulować przepisy dotyczące Systemu RASFF: informacja o zagrożeniu powinna zostać potwierdzona odpowiednim dokumentem. Od momentu uzyskania stosownego potwierdzenia, członek sieci w ciągu 24 godzin będzie przysyłał powiadomienie o zagrożeniu do punktu kontaktowego Komisji.

Proponowane zmiany przyczynią się niewątpliwie do ujednoczenia trybu przekazywania informacji do systemu RAFF, a także wpłyną na podniesienie jakości wykonywanych badań i rzetelności przekazywanych danych.

Obecne brzmienie przepisów	Proponowane brzmienie przepisów
<p>Art. 50 ust. 2 Rozporządzenia nr 178/2001:</p> <p>2. Jeżeli członek sieci posiada jakąkolwiek informację związaną z istnieniem bezpośredniego lub pośredniego niebezpieczeństwa grożącego zdrowiu ludzkiemu, pochodzącego z żywności lub pokarmu, to o takiej informacji natychmiast powiadamia Komisję w ramach systemu wczesnego ostrzegania. Komisja niezwłocznie przekazuje tę informację członkom sieci. Urząd może uzupełnić powiadomienie poprzez wszelką naukową lub techniczną informację, która będzie ułatwiać szybkie, stosowne działania zarządzające ryzykiem podejmowane przez Państwo Członkowskie.</p>	<p>Art. 50 ust. 2 Rozporządzenia nr 178/2001:</p> <p>2. Jeżeli członek sieci posiada jakąkolwiek, potwierdzoną przez siebie informację związaną z istnieniem bezpośredniego lub pośredniego niebezpieczeństwa grożącego zdrowiu ludzkiemu, pochodzącego z żywności lub pokarmu, to o takiej informacji natychmiast powiadamia Komisję w ramach systemu wczesnego ostrzegania. Członek sieci nie jest zobligowany do potwierdzania posiadanej informacji, jeżeli została ona już potwierdzona przez akredytowane laboratorium lub wytwórcę przedmiotowego produktu czy producenta. Komisja niezwłocznie przekazuje tę informację członkom sieci. Urząd może uzupełnić powiadomienie poprzez wszelką naukową lub techniczną informację, która będzie ułatwiać szybkie, stosowne działania zarządzające ryzykiem podejmowane przez Państwo Członkowskie.</p>
<p>Art. 3 ust. 1 Rozporządzenia nr 16/2011:</p> <p>1. Członkowie sieci wysyłają powiadomienia o zagrożeniu do punktu kontaktowego Komisji bez zbędnej zwłoki, a w każdym razie w ciągu 48 godzin od momentu otrzymania informacji o zagrożeniu. Powiadomienia o zagrożeniu zawierają wszystkie dostępne informacje, dotyczące w szczególności rodzaju zagrożenia i produktu, ze strony którego występuje zagrożenie. Niezebranie wszystkich istotnych informacji nie może jednak niepotrzebnie opóźnić przesłania powiadomienia o zagrożeniu.</p>	<p>Art. 3 ust. 1 Rozporządzenia nr 16/2011:</p> <p>1. Członkowie sieci wysyłają powiadomienia o zagrożeniu do punktu kontaktowego Komisji bez zbędnej zwłoki, a w każdym razie w ciągu 24 godzin od momentu uzyskania potwierdzenia informacji o zagrożeniu. Powiadomienia o zagrożeniu zawierają wszystkie dostępne informacje, dotyczące w szczególności rodzaju zagrożenia i produktu, ze strony którego występuje zagrożenie. Niezebranie wszystkich istotnych informacji nie może jednak niepotrzebnie opóźnić przesłania powiadomienia o zagrożeniu.</p>

Członkowie sieci, by przekazać otrzymaną np. od przedsiębiorcy, niebędącego wytwórcą przedmiotowego produktu czy producentem, informację/wynik przeprowadzonego wewnątrznie badania, będą zobowiązani do weryfikacji jego wyników. Z obowiązku tego członkowie sieci będą zwolnieni, jeżeli pierwotne badanie przeprowadzone było w jednym z akredytowanych laboratoriów lub informacja o ewentualnym zagrożeniu pochodzi od wytwórcy / producenta. Producent / wytwórca przedmiotowego produktu powinien bowiem móc inicjować proces publicznego wycofania i powiadomienia odnośnie własnego produktu również prewencyjnie i bez potwierdzenia w badaniach laboratoryjnych.

E. Odwrócony ciężar dowodowy

Proponujemy, aby w zarówno w postępowaniu eksperckim, jak i w postępowaniu administracyjnym przed Komisją obowiązywał mechanizm tzw. odwróconego ciężaru dowodu. Oznacza to, że to państwo członkowskie oskarżone o stosowanie nieuzasadnionych barier pozataryfowych będzie musiało udowodnić, że przyjęte w jego porządku prawnym rozwiązania są zgodne z prawem unijnym. Rozwiązanie to nie będzie nadmiernym obciążeniem dla państw członkowskich z uwagi na to, że w procesie uchwalania nowych regulacji sporządzane są uzasadnienia i analizy dotyczące wprowadzanych przepisów, a także ich zgodności z prawem unijnym. Jeżeli zatem państwo członkowskie z uwagą i starannością będzie przeprowadzać zmiany w swoim prawie będzie dysponowało odpowiednimi dokumentami potwierdzającymi brak nieuzasadnionych barier pozataryfowych lub ich uzasadnione istnienie.

Rozwiązanie tego typu funkcjonuje już w prawie unijnym, np. w Dyrektywie nr 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym. Zgodnie ze wskazaną dyrektywą, prawo krajowe wskazuje na kim spoczywa ciężar dowodu

w sprawach dotyczących nieuczciwych praktyk handlowych.

Wprowadzenie zasady odwróconego ciężaru dowodu do procedur badania zgodności działań państwa z prawem unijnym przyczyni się do tego, że państwa członkowskie będą w sposób ostrożny planowały zmiany legislacyjne, a środki o charakterze barier pozataryfowych będą stosować tylko i wyłącznie w uzasadnionych przypadkach. Rozwiązanie to jest zgodne również z zaleceniami Rezolucji Parlamentu Europejskiego, aby Komisja zadbała o przestrzeganie przez państwa członkowskie przepisów dotyczących jednolitego rynku, a nie tworzyła dodatkowych aktów ustawodawczych w dziedzinach już uregulowanych.

F. Platforma dla udostępniania regulacji krajowych

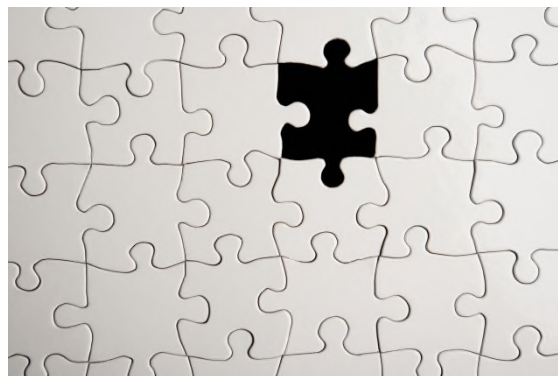
Należy pamiętać, że z powodu zarządzania wielopoziomowego w Unii Europejskiej, na poziomie krajowym mogą pojawiać się różnice w przepisach prawa regulujących określone obowiązki. Jednakże na wszystkich szczeblach podejmowania decyzji regulacyjnych powinno być jasne, że jeśli mechanizmy ograniczające zasadę swobody przepływu towarów pojawiają się, to muszą być one proporcjonalne i służyć osiągnięciu uzasadnionych celów polityki publicznej. W przyjętej rezolucji Parlament podkreślił, iż o ile można uzasadnić, że takie bariery pozataryfowe są proporcjonalne, to informacje o zróżnicowanych krajowych wymogach regulacyjnych powinny być łatwo dostępne¹⁹. Szczególną uwagę zwrócono na to, że to mali i średni przedsiębiorcy, a także osoby fizyczne napotykać największe przeszkody w działalności na jednolitym rynku, z uwagi na brak łatwo dostępnych informacji oraz zbyt dużych obciążeń administracyjnych i finansowych związanych z przestrzeganiem różnorodnych procedur.

W związku z powyższym, na państwa członkowskie UE powinien zostać nałożony obowiązek informowania o zmianach w przepisach dotyczących wprowadzania na ich rynek krajowy poszczególnych grup produktów (np. w odniesieniu do żywności – obowiązek wprowadzenia obowiązku nowych oznaczeń, wpisu do rejestru).

Zgodnie z założeniem państwo członkowskie co najmniej 3 miesiące przed wejściem w życie na jego terytorium nowych regulacji musiałyby taką wiadomość opublikować w taki sposób, by pozostali członkowie wspólnoty mogli się z nimi łatwo zapoznać. Aby państwa członkowskie mogły w prosty sposób wywiązywać się z powyższego obowiązku proponujemy stworzenie oficjalnej platformy internetowej, na wzór istniejącej już Market Access Database (dalej „**MADB**”).

MADB to platforma, dzięki której firmy eksportujące swoje towary poza obszar Unii Europejskiej mogą uzyskać informacje na temat warunków, które muszą spełnić, aby bez przeszkód współpracować z danym państwem trzecim. Baza zawiera informacje dotyczące m.in. opłat celnych i podatków, procedur importowych, wymaganych dokumentów, zidentyfikowanych barier handlowych, szczególnych regulacji dotyczących bezpieczeństwa żywności, zdrowia zwierząt, a także statystyki dotyczące wymiany handlowej pomiędzy Unią Europejską a krajami spoza jej struktur. Dzięki tej bezpłatnej usłudze przedsiębiorca z państwa członkowskiego może sprawdzić warunki, które obowiązują względem jego towarów w ponad 100 państwach, baza aktualizowana jest na bieżąco.

W MADB użytkownik w prosty sposób może, między innymi, odszukać taryfy celne na produkty w danym kraju oraz zapoznać się ze zidentyfikowanymi barierami handlowymi w poszczególnych państwach.

¹⁹Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 26 maja 2016 r. w sprawie barier pozataryfowych na jednolitym rynku (2015/2346(INI)) pkt 3 i pkt 4

Video | Legal notice | Contact | FAQ English (en) ▼

TRADE

Market Access Database

European Commission > Trade > Market Access database

Home

What's new?
FTA: Free Trade Agreement

Export from EU

Tariffs
Procedures and Formalities
Statistics
Trade Barriers
SPS: Sanitary and Phytosanitary Issues
Rules of Origin
Services for SME

Import into the EU

EU Tariffs
Other Resources

Exporting from the EU - what you need to know

The Market Access Database (MADB) gives information to companies exporting from the EU about import conditions in third country markets:

How does this help you? / Which information can you get there?

- [Duties & taxes](#) on imports of products into specific countries
- [Procedures & documents](#) required for customs clearance in the partner country
- [Statistics](#) on trade flows in goods between EU and non-EU countries
- [Trade barriers](#) affecting your exports
- [Food safety/animal health/plant health measures](#)
- [Preferential agreements & rules of origin](#)
- [Services for SMEs](#)
- [Country trade information](#)

MADB quick search

Applied Tariffs
Import Formalities

Country:

Product code (4 or 6 digits):
 [Find product code](#)

[Search](#)

Latest updates

30-sty-2018 Madagascar
Focus: Automated System for Customs Data (ASYCUDA), Material Safety Data Sheet, Insurance... ▼

30-sty-2018 Iceland
Amendments as regards motor vehicles, commercial samples as well as trade-related news... ▼

30-sty-2018 Guatemala
Nomenclature changes
Changes of tariff rates

News

Taiwan opens market for beef from the Netherlands and Sweden

Beef from the Netherlands and Sweden will now be allowed on the Taiwanese market. The... ▼
29 wrz 2017

Turkey removes long standing export restrictions of copper and aluminium scrap

On 11 July 2017, Turkey ended long-standing export restrictions of copper and aluminium... ▼
21 wrz 2017

Protectionism on the Rise, EU Successful in Countering Barriers

372 trade barriers in place around the world, 10% increase in 2016
26 cze 2017

Tariffs [Related notes for tariffs](#) [Related notes for RoO](#)

Click on the code to check additional duties and taxes that apply to your product

Code	Product description	EU	MFN	RoO
09	CHAPTER 9 COFFEE, TEA, MATÉ AND SPICES			
09	Chapter 9 Coffee, tea, maté and spices			
0901	Coffee, whether or not roasted or decaffeinated; coffee husks and skins; coffee substitutes containing coffee in any proportion:			
	- Coffee, not roasted:			
0901.11	- - Not decaffeinated:			
0901.11.10	- - - Beans for blending	0%	5%	RoO
0901.11.90	- - - Other	40%	40%	RoO
0901.12	- - Decaffeinated:			
0901.12.10	- - - Beans for blending	0%	5%	RoO
0901.12.90	- - - Other	40%	40%	RoO
	- Coffee, roasted:			

Trade Barriers

This section tells you about **trade barriers reported to the Commission** - and an overview of what the EU is doing to remove them.

Browse

Measures by country Sectors by country Measures by sector

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

A **Algeria (8)**

- [Discriminatory treatment \(1\)](#)
- [Investment Related Barriers \(1\)](#)
- [Non Tariff Barriers \(1\)](#)
- [Other Non-Tariff Measures \(3\)](#)
- [Quantitative Restrictions and Related Measures \(1\)](#)
- [Registration, Documentation, Customs Procedures \(2\)](#)

Angola (1)

- [Quantitative Restrictions and Related Measures \(1\)](#)

L **Lebanon (3)**

- [Tariff Levels \(1\)](#)
- [Tariffs and Duties \(1\)](#)
- [SPS - PUBLIC HEALTH REASONS \(1\)](#)

M **Malaysia (8)**

- [Foreign Direct Investment Limitations \(1\)](#)
- [Government Procurement \(1\)](#)
- [Other Non-Tariff Measures \(1\)](#)
- [Other Tariffs and Duties \(1\)](#)
- [Trade Related Investment Measures \(1\)](#)

W świetle tego, że w prawo unijne pozwala na ograniczanie swobody przepływu towarów z uwagi na szczególne przesłanki odpowiednio uzasadnione przez państwo członkowskie, a także zdarzających się przypadków stosowanej dyskryminacji wobec określonych grup towarów lub towarów z danego kraju, utworzenie interaktywnej bazy zawierającej dane podobne do tych, które zawiera MADB zdaje się być koniecznością.

Platforma (dla celów niniejszego projektu nazwana „**EU-MADB**”) powinna - tak, jak MADB – zostać stworzona pod nadzorem Komisji Europejskiej. Jej funkcjonalność również byłaby tożsama, jedynie zakres informacji powinien zostać dopasowany do realiów wspólnego rynku.

Dla przedsiębiorców z państw członkowskich EU-MADB stałoby się nieodłącznym narzędziem, usprawniającym proces eksportu ich towarów na rynki innych krajów unijnych. Obowiązek umieszczania informacji o wprowadzaniu nowych przepisów mogłoby stać się czynnikiem motywującym dla państw, żeby ich rozwiązania prawne stały w zgodzie z ideą wspólnego rynku lub były należycie umotywowane, jeśli miałyby z jakichś względów charakter dyskryminujący. Również Komisja Europejska, poprzez stworzenie takiej bazy, zyskałaby narzędzie niezwykle przydatne w toku prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach o uchybienia obowiązkowi państwa członkowskiego.

